

Kohdennetun nuorisotyön valtakunnallinen nuorisoalan osaamiskeskus Toimintasuunnitelma vuodelle 2020-2023

Koordinoiva taho: Valtakunnallinen työpajayhdistys ry

Yhteenliittymä: Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry, Mieli Suomen Mielenterveys ry ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK – Juvenia – nuorisoalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

Kohdennetun nuorisotyön painopistealue

Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö muodostavat kokonaisuuden, jossa nuorille tarjotaan yksilöllistä, elämänhallintaa ja toimijuutta vahvistavaa ohjausta jatkoluille pääsemiseksi. Toiminta on kattavaa, ja sitä koskevaa määrällistä ja laadullista tietoa on saatavilla. Sitä tuetaan valtionavustuksin, jotka kohdennetaan suoraan järjestäjätahoille, mutta myös edunvalvontaan ja kehittämistoimintaan. Tämän kokonaisuuden ajankohtaiset kehittämistarpeet koskevat nuorten työpajatoiminnan oppilaitosyhteistyötä ja uusia yhteistyömuotoja (mm. Ohjaamojen kanssa tehtävä yhteistyö sekä sosiaalityön kanssa tehtävä yhteistyö), sekä etsivään nuorisotyöhön liittyvää Aikalisätoimintaa. Lisäksi on tarpeen tarkastella nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palvelujen alueellista yhdenvertaisuutta. Kehittämistoiminnassa korostetaan monialaista yhteistyötä nuoren päihteiden käytön ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä nuoren mielenterveyden tukemiseksi.

Kohdennetun nuorisotyön painopistealueen tavoitteet:

Tavoite 1	kehittää nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön sisältöjä, erityisesti nuorten päihteiden käytön ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä mielenterveyden tukemiseksi
Tulosodotus	toiminta vahvistaa nuorten yksilöllisen elämänhallinnan ja toimijuuden ohjausta jatkoluille pääsemiseksi; toiminta on kattavaa ja laadullista tietoa on saatavilla
Keskeisimmät toimenpiteet	1. tuetaan alueellista koordinaatiota: verkostoituminen, vertaiskehittäminen, tiedontuotanto ja hyvien käytäntöjen jakaminen;
	2. kehitetään esimiestyötä (tuki osaamisen ja työssä jaksamisen kehittymiselle): verkostotapaamiset
	3. kehitetään valmennuksen ja ohjauksen osaamisen lisäämistä koulutuksilla
	4. vahvistetaan toiminnan laatua, tuodaan esille tuloksia ja vaikutuksia: koulutukset, materiaalit, tutkimukset ja selvitykset
	5. kehitetään päihde- ja pelihaittojen ehkäisyn osaamista: koulutukset ja materiaalit
	6. kehitetään mielenhyvinvoinnin osaamista: koulutukset ja materiaalit
Mittarit	toteutuneet toimenpiteet, palautteet
Alustava aikataulu	2020 - 2023
Tavoite 2	vahvistaa nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön yhteistyötä ohjaamojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa
Tulosodotus	yhteistyö ohjaamojen ja muiden yhteiskumppaneiden kanssa on sujuvaa ja tukee nuoren etenemistä jatkoluille
Keskeisimmät toimenpiteet	1. sidosryhmäyhteistyön kehittäminen: toimijoiden yhteistyö ohjaamojen kanssa
	2. sidosryhmäyhteistyön kehittäminen: oppilaitokset, opinnollistaminen

	3. sidosryhmäyhteistyön kehittäminen muut tahot
Mittarit	toteutuneet toimenpiteet, palautteet
Alustava aikataulu	2020 - 2023
Tavoite 3	vahvistaa aikalaisätoiminnan koordinaatiota ja osaamista
Tulosodotus	toiminta on koordinoitua ja toimijat osaavat tukea nuoria
Keskeisimmät toimenpiteet	1. perehdyttäminen aikalaisätoimintaan ja koulutukset (kouluttajakoulutus)
	2. materiaalien päivitys ja viestintä
Mittarit	toteutuneet toimenpiteet, palautteet
Alustava aikataulu	2020 - 2023

Osaamiskeskus ottaa läpäisevästi huomioon sukupuolten tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kaksikielisyyden

Yhdistys toteuttaa työpajakentälle ja etsivän nuorisotyön ammattilaisille suunnatut koulutukset ja tapahtumat alueellisesti ja pyrkii niiden järjestämisessä valtakunnalliseen peittoon. Yhdistys on lisännyt sähköisten koulutusten, tallenteiden ja tietoisuuksien määrää tasaisesti viime vuosina. Verkon kautta mahdollistetaan suuren joukon osallistuminen yhdistyksen koulutuksiin ja tilaisuuksiin. Saavutettavuuden näkökulmasta verkkokoulutuksia tullaan edelleen lisäämään. Saavutettavuutta vahvistetaan myös jalkauttamalla kentälle digitalisaation kautta saatuja hyviä käytäntöjä. Saavutettavuusdirektiivin näkökulmasta yhdistyksen toiminta käydään kuluvana vuonna läpi ja tehdään tarvittavat uudistukset mm. nettisivuille ja sähköisiin koulutuksiin sekä niiden tallenteisiin. Yhdistyksen toimintaa toteutetaan alueille vietävinä kasvokkaisina koulutuksina, verkostoina ja tapahtumina sekä muina palveluina. Niiden rinnalla kehitetään edelleen myös sähköisiä palveluja (koulutukset, tallenteet, tietoisuus ja sähköiset klinikat). Yhdistyksen vahvuus on jalkautumisessa kentälle.

Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön avulla voidaan edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä yhdenvertaisia edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Yhdistyksen perustehtävänä on kehittää näitä toimintoja kansallisesti ja siten vahvistaa haastavassa asemassa olevien nuorten osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa yhteiskunnassa. Yhdistyksen päätapahtumissa huomioidaan yhdenvertaisuus siten, että tapahtumat kiertävät vuosittain eri puolilla Suomea, jolloin mahdollisuus osallistua paranee. Kaksikielisyys huomioidaan tapahtumissa. Yhdistyksellä ei kokonsa vuoksi ole lakisääteistä veloitetta laatia erillistä tasa-arvo- tai yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Yhdistyksessä halutaan kuitenkin aktiivisesti edistää yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä ja puuttua havaittuun syrjintään. Yhdenvertaisuuteen sisältyvät tavoitteet ja keskeiset toimet on kirjattu osaksi työsuojelun toimintaohjelmaa. Yhdenvertaisuutta tuetaan johtamisen, henkilöstösuunnittelun, rekrytoinnin sekä yksilöllisesti räätälöidyn perehdyttämisen avulla. Yhdenvertaisuutta edistetään lisäksi työhyvinvointia ja työoloja kehittämällä sekä työntekijöiden osallisuutta lisäämällä.

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry vahvistaa etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan työmuotojen kaksikielistä kehittämistä verkostojen avulla sekä ostopalveluilla. EHYT ry ja Mieli Suomen Mielenterveys ry tarjoavat kouluttajaverkostonsa kautta mahdollisuuden eri koulutus- ja yhteiskehittämismallien jalkauttamisen ruotsinkielisiin työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön verkostoihin. Myös osaamiskeskuksen sisältöjen jalkauttamista ruotsinkielisiin verkostoihin ja valtakunnallisiin tapahtumiin vahvistetaan. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK:in tuottama materiaali on kaksikielistä. Yhteistyö osaamiskeskusten ruotsinkielisen koordinaation kanssa vahvistaa osaltaan kaksikielisyyden huomioimista.

Tavoite 1: Kehittää nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön sisältöjä, erityisesti nuorten päihteiden käytön ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi sekä mielenterveyden tukemiseksi

1.1 Tuetaan alueellista koordinaatiota: verkostoituminen, vertaiskehittäminen, tiedontuotanto ja hyvien käytäntöjen jakaminen

Alueellinen yhteistyö käsittää työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön alueellisen työn valtakunnallisen koordinaation. Alueellisen yhteistyön avulla mahdollistetaan ammatillinen verkostoituminen ja vertaiskehittäminen, hyvien käytäntöjen jakaminen sekä kollegiaalinen tuki. TPY koordinoi työpajojen ja etsivän nuorisotyön alueellisten verkostojen toimintaa valtakunnallisesti ja tarjoaa tukea alueelliselle yhteistyölle ja vertaiskehittämiselle. Valtakunnallisen koordinoinnin avulla tuetaan verkostojen toimintaa ja niiden sisältöjen kehittämistä. Verkostojen kautta levitetään tietoa ja kerrotaan etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan tuloksista ja samalla kerätään paikallista ja alueellista tietoa toimialasta koulutus-, kehittämis- ja vaikuttamistyön tueksi. Alueellista yhteistyötä kehitetään yhteistyössä työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä vastaavien opetus- ja kulttuuriministeriön ja aluehallintoviraston virkamiesten kanssa.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Toteutetaan kaikkien alueellisten verkostojen verkostokohtaiset tapaamiset vähintään kerran vuodessa. Verkostotapaamisten aiheena ovat työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön valtakunnalliset kehitysnäkymät sekä työpajojen ja etsivän nuorisotyön laadun ja vaikuttavuuden esiin tuominen, ja niiden avulla tuotetaan tietoa toiminnasta eri alueilla.
- Tuetaan verkostojen toiminnan sisältöjen kehittämistä ja vahvistetaan vertaiskehittämistä sekä tuotetaan tarvittaessa siihen liittyviä materiaaleja. TP- ja ENT-koordinaattoreille tarjotaan tarvittavaa verkostokohtaista tukea ja koulutusta omaan työhönsä sekä verkostojen toiminnan sisältöjen kehittämiseen ja verkostoissa tapahtuvan vertaiskehittämisen vahvistamiseen.
- Kootaan alueelliset koordinaattorit kehittämispäiviin kahdesti vuodessa, vuoden 2020 kaksipäiväiset tapaamiset järjestetään kesäkuussa ja joulukuussa. Lisäksi järjestetään sähköiset koordinaattorikokoukset neljä kertaa vuodessa.
- Etsivän nuorisotyön ja työpajatoimijoiden tueksi pidetään säännöllisesti teemallisia verkkotapaamisia. Tapaamisten on tarkoitus antaa vertaistukea ja mahdollisuuden jakaa työntekijöiden osaamista toisille sekä keskustella ajankohtaisista asioista.
- Tuotetaan tietoa työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön yhteistyöstä. Tuetaan yhteistyön syntymistä ja vahvistetaan jo olemassa olevaa yhteistyötä erityisesti työpajojen ja etsivän nuorisotyön alueellisten verkostojen ja alueilla toimivien organisaatioiden välillä. Osallistutaan tarpeen mukaan yhteistyötä tukeviin alueellisiin koordinaatitapaamisiin.
- Toteutetaan etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan näkyvyyskampanja yhteistyössä koordinaattoreiden kanssa. Kampanjan avulla nostetaan esiin nuorten elinoloja, alueellisia ilmiöitä sekä etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta eri viestintäkanavissa.
- Alueellisen työn valtakunnallista koordinaatiota toteutetaan tiiviinä toiminnallisena yhteistyönä aluehallintovirastojen nuorisotoimien ja alueellisten verkostojen kanssa. Lisäksi tarjotaan koulutuksellisia sisältöjä työpajatoimijoiden ja etsivän nuorisotyön alueellisille päiville tai nuorisotyöpäiville sekä jaetaan ajankohtaista tietoa näissä tapahtumissa.
- Tuotetaan materiaaleja ruotsin kielellä.
- Kartoitetaan työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön liittyviä ruotsinkielisiä termejä, sekä tarpeen mukaan laaditaan ruotsinkielisiä vastineita suomenkielisille termeille yhteistyössä verkostojen kanssa.
- Tarjotaan asiantuntijuutta sekä kontakteja kansainvälisille verkostoille
- Tehdään tiivistä yhteistyötä ruotsinkielisten ENT- ja ALU-verkostojen kanssa.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020–2023

- Toteutetaan kaikkien alueellisten verkostojen valtakunnallista koordinaatiota esimerkiksi vieraillemalla jokaisessa verkostossa sekä tukemalla alueellisia koordinaattoreita verkostotoiminnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Tuetaan alueellisten verkostojen yhteistyön kehittämistä. Alueellisen työn valtakunnallista koordinaatiota toteutetaan tiiviinä toiminnallisena yhteistyönä

aluehallintovirastojen nuorisotoimien ja alueellisten verkostojen kanssa. Lisäksi tarjotaan koulutuksellisia sisältöjä työpajatoimijoiden ja etsivän nuorisotyön alueellisille päiville tai nuorisotyöpäiville sekä jaetaan ajankohtaista tietoa näissä tapahtumissa.

- Pidetään yllä teemaverkostoja kentän tarpeiden mukaan.
- Kootaan alueelliset koordinaattorit kehittämispäiviin kahdesti vuodessa. Päivät järjestetään tarpeen mukaan yhdessä eri toimialojen koordinaattoreiden sekä AVlen ja ministeriön virkamiesten kanssa. Lisäksi järjestetään sähköisiä etäkokouksia tarpeen mukaan noin 4 kertaa vuodessa.
- Tuotetaan alueellista tietoa työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön kohderyhmästä, toiminnasta ja toimintaympäristöstä. Tuotetaan tietoa työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä valtakunnallisella tasolla ja levitetään ajankohtaista tietoa alueellisesti ja paikallisesti. Kehitetään tiedontuotannon keinoja ja menetelmiä.
- Tuotetaan koulutussisältöjä ja materiaalia edistämään toimialojen kehittymistä ja tukemaan alueellista ja paikallista kehittämistyötä sekä toimialojen ja niiden vaikutusten näkyväksi tekemistä.
- Vahvistetaan yhteistyötä nuorisotyön eri muotojen sekä perusnuorisotyön, työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön koordinaatioiden välillä.
- Toteutetaan verkostotapaamiset ja etätapaamista etsivässä nuorisotyössä ja työpajoilla verkossa työtä tekeville. Verkostotapaamisten tavoitteena on tunnistaa kentän tarpeita, tukea digitaalisuuden kehittämistä työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä sekä mahdollistaa vertaiskehittämistä ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä.
- Tuotetaan opas alueellisille koordinaattoreille
- Tuotetaan materiaaleja ruotsin kielellä.
- Osallistutaan Integrate NEET-verkoston tapaamisiin.
- Tehdään yhteistyötä OPH Erasmus+ kanssa ja kartoitetaan eurooppalaista verkostoa.

Mittarit

- Palaute valtakunnallisesta koordinaatiosta alueellisten verkostojen koordinaattoreilta ja aluehallintovirastojen yhteyshenkilöiltä (x asteikolla 1-4).
- Verkostovierailujen maantieteellinen kattavuus (x % alueista)
- Tuotetut materiaalit
- Ruotsin- ja kaksikielisiltä työpajoilta ja etsiviltä saatu palaute ruotsinkielisestä palvelusta

Verkostot

- Työpajojen ja etsivän nuorisotyön alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit
- Aluehallintovirastojen ja OKM:n työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä vastaavat virkamiehet
- Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön ruotsin- ja kaksikieliset toimijat
- Ruotsinkielisen ENT-verkosto ja sen koordinaattori
- Ruotsin- ja kaksikielisten työpajojen ULA-verkosto ja sen koordinaattori
- Työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön liittyvät ruotsinkieliset sidosryhmät
- Ruotsinkielisyydestä vastaava nuorisualan osaamiskeskus
- Muut nuorisualan osaamiskeskukset
- Muut asiantuntijaorganisaatiot tarpeen mukaan, erityisesti Ehyt ry ja Mieli ry

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä työpajatoiminnan ja/tai etsivän nuorisotyön tuntemus, verkostoissa toimiminen, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu, matkustusvalmius

1.2 Kehitetään esimiestyötä (tuki osaamisen ja työssä jaksamisen kehittymiselle), verkostotapaamiset

Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön kehittämisessä esimiestyöllä on suuri merkitys. Lähivuosien aikana organisaatioissa on tarpeen tarkastella toiminnan ajankohtaisuutta sekä kohderyhmien ja palvelujen koulutus- ja työelämän tarpeisiin vastaavuutta. Organisaatioiden ja niiden toimintatapojen pitää pystyä tarvittaessa uudistumaan ja kehittymään. Esimiehet ovat keskeisessä roolissa sekä toiminnan että työmuotojen kehittämisessä. Esimiehet ohjaavat etsivän nuorisotyöntekijöiden ja valmentajien työtä,

vastaavat työn organisoinnista ja kehittämisestä sekä tukevat alaistensa työssä jaksamista. Tukemalla esimiesten työtä alueellisesti tai valtakunnallisesti pystymme vaikuttamaan toimialojen kehitykseen.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan esimiestyön tukeminen ja kehittäminen tarpeen mukaan. Alueellisten esimiesverkostojen osalta tehdään tiivistä yhteistyötä alueellisten verkostojen ja aluehallintovirastojen kanssa.
- Kutsutaan etsivän nuorisotyön valtakunnallinen esimiesverkosto koolle tarpeen mukaan.
- Kehitetään verkoston toimintaa ja laajennetaan sen maantieteellistä kattavuutta.
- Levitetään edellisellä osaamiskeskuskaudella kehitettyjä etsivän nuorisotyön esimiehille kehitettyjä laatukriteerejä.
- Kartoitetaan tarvetta lähiesimiehille ja johtajille suunnatuille koulutuksille ja lähdetään tarvittaessa toteuttamaan niitä yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Työpajojen alueellisten verkostojen kautta tarjotaan työpajaorganisaatioiden kehittämiseen tukea koulutuksellisella sisällöllä. Lisäksi työpajojen käyttöön tarjotaan organisaatioiden kehittämistyötä tukevaa materiaalia, jonka käyttöönottoa tuetaan verkostovierailuilla.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020–2023

- Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan esimiestyön tukeminen ja kehittäminen. Alueellisten esimiesverkostojen osalta tehdään tiivistä yhteistyötä alueellisten verkostojen ja aluehallintovirastojen kanssa.
- Tuotetaan etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan esimiehille suunnattua ohjelmaa valtakunnallisissa tapahtumissa. Tarjotaan sisältöä alueellisiin esimiehille suunnattuihin tapaamisiin ja tapahtumiin.
- Etsivän nuorisotyön valtakunnallisen esimiesverkoston kehittäminen ja laajentaminen.
- Etsivän nuorisotyön esimiehille kehitettyjen laatukriteereiden levittäminen ja mallintaminen myös työpajatoiminnan esimiehille.
- Kartoitetaan tarvetta työpajoille ja etsivään nuorisotyöhön räätälöidyille koulutuksille esimerkiksi lähiesimiehille ja johtajille, ja organisoidaan tarvittaessa koulutuksia yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa.

Mittarit

- Osallistujien palaute valtakunnallisista verkostotapaamisista (x asteikolla 1-4)
- Tuotetut materiaalit

Verkostot

- Työpajojen ja etsivän nuorisotyön alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit
- Aluehallintovirastojen ja OKM:n työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä vastaavat virkamiehet
- Muut asiantuntijaorganisaatiot tarpeen mukaan

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tuntemus, kokemus esimiestyöstä ja sen kehittämisestä, verkostoissa toimiminen, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu, matkustusvalmius

1.3 Kehitetään valmennuksen ja ohjauksen osaamisen lisäämistä koulutuksilla

Työpaja-ammattilaisten, etsivän nuorisotyöntekijöiden ja esimiesten osaamisen vahvistamiseen tähtäävät koulutukset järjestetään alueellisina koulutuksina sekä verkkovälitteisesti. Alueelliset koulutukset järjestetään tiiviissä yhteistyössä aluehallintovirastojen nuorisotoimien sekä alueellisten koordinaattoreiden kanssa. Koulutustoiminnan tavoitteena on kehittää ammattilaisten osaamista ja ammatillista kasvua. Alueilla toteutettavien koulutusten lisäksi jatketaan sähköisten koulutusten toteutusta. Sähköisiä koulutuksia toteutetaan verkkoklinikoina, tallenteina sekä tietoisuina. Niiden sisällöissä korostuvat työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön laatu ja vaikuttavuus, valmennukseen ja

ohjaustyöhön liittyvät teemat sekä toiminnan kehittäminen. Verkossa toteutettavien koulutusten pedagogista otetta ja teknistä laatua kehitetään jatkuvasti.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Toteutetaan työpaja-ammattilaisten, etsivän nuorisotyön ammattilaisten ja esimiesten osaamisen vahvistamiseen tähtääviä koulutuksia. Näitä alueellisia ja verkkovälitteisiä koulutuksia toteutetaan toimintavuonna sekä työpajatoiminnan että etsivän nuorisotyön puolella. Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön peruskoulutukset toteutetaan yhteistyössä aluehallintoviranomaisten kanssa. Uutta kokeneemmille etsiville suunnattua koulutusta kehitetään ja jalkautetaan alueille tai verkkovälitteisesti siten, että koulutus saadaan vastaamaan kentän tarpeita. Koulutusta jatkokehitetään osaamiskeskuskauden aikana.
- Tuotetaan työpajakentän ja etsivän nuorisotyön tarvetta palvelevia verkkoklinikoita joko omana toimintana tai ulkopuolisten asiantuntijoiden tuottamina sekä tuotetaan tallenteita koulutuksista. Kehitetään verkkokoulutusten pedagogista otetta ja koulutuksista tehtävien tallenteiden laatua. Tuotetaan myös lyhyempiä tallenteita ns. tietoisuina, joiden avulla työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä ja sen vaikuttavuutta tehdään tunnetuksi, ja joita voidaan osaltaan käyttää koulutusten markkinointiin.
- Tarjotaan perehdyttävä verkkokoulutus etsivään nuorisotyöhön uusille työntekijöille. Koulutus toistuu säännönmukaisesti ottaen huomioon kentällä runsaan vaihtuvuuden sekä perehtymisen haasteet itsenäisessä työssä. Koulutukseen osallistuville tarjotaan mahdollisuus vertaisryhmään myös koulutuspäivien ulkopuolella. Tällä toiminnalla mahdollistetaan perehtyjien jatkuva tuki sekä verkostoitumismahdollisuudet kentän sisällä.
- Toteutetaan vähintään kaksi kertaa 5-moduulinen Työpajatoiminnan ABC -verkkokurssi.
- Järjestetään kentälle sopivaa teemakoulutusta Draaman käytöstä valmennustyössä osallisuuden ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi. Koulutus järjestetään yhteistyössä alan ammattilaisen kanssa. Koulutuksia toteutetaan toimintavuonna kolme, ja ne toteutuvat eri puolilla Suomea.
- Toteutetaan Ehyt ry:n kanssa yhteistyössä neljä alueellista tilaisuutta ehkäisevästä päihdetyöstä (Kannabis/ tai päihdeohjelma).
- Selvitetään mahdollisuuksia toteuttaa ammattilaisten menetelmällistä sekä työhyvinvointia tukevaa koulutusta yhteistyössä Nuotta-asiantuntijoiden kanssa.
- Tuetaan digitaalisten ratkaisujen ja saavutettavuuden kehittämistä sekä digitaalisen etsivän nuorisotyön kehittämistä koulutustoiminnan avulla (esim. verkkokoulutukset, teemakoulutusten suunnittelu, verkostot).
- Yhteinen koulutustarjotin päivitetään ja jalkautetaan alueellisten koordinaattoreiden koulutussuunnittelun tueksi. Tarjotin kokoaa ajankohtaista ja monipuolista lyhytkoulutussisältöä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Tarjotin palvelee alueellista koulutus- ja tapahtumasuunnittelua.
- Selvitetään koulutustoiminnan opintopistekelpoisuutta.
- Kehitetään verkkokoulutusten teknistä toteutusta.
- Tuotetaan koulutusta ja materiaaleja ruotsin kielellä.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- Toteutetaan työpaja-ammattilaisten, etsivän nuorisotyön ammattilaisten ja esimiesten osaamisen vahvistamiseen tähtääviä alueellisia koulutuksia. Koulutuksissa on tavoitteena kiertää koko Suomi seuraavien vuosien aikana, jotta tietoa ja osaamista saadaan levitettyä maantieteellisesti laajalle alueelle ja kohderyhmät saavat laadukasta palvelua.
- Tuotetaan työpajakentän ja etsivän nuorisotyön tarvetta palvelevia verkkoklinikoita omana toimintana tai ulkopuolisten asiantuntijoiden tuottamina sekä tuotetaan tallenteita koulutuksista. Kehitetään verkkokoulutusten pedagogista otetta ja koulutuksista tehtävien tallenteiden laatua. Vuoden 2020 aikana kartoitetaan uutta verkkoalustaa. Laajempi uuteen verkkoalustaan perustuva verkkokoulutusten pedagoginen kehittäminen toteutuu vuosina 2022-2023.
- Tuotetaan tietoisukuja, joiden avulla etsivää nuorisotyötä ja työpajatoimintaa sekä niiden vaikuttavuutta tehdään tunnetuksi. Tuetaan digitaalisten ratkaisujen ja saavutettavuuden kehittämistä sekä digitaalisen etsivän nuorisotyön ja verkkotyöpajan kehittämistä koulutustoiminnan avulla (esim. verkkokoulutukset, teemakoulutusten suunnittelu, verkostot).

- Tarjotaan perehdyttäviä verkkokoulutuksia työpajatoimijoille ja etsivään nuorisotyöhön. Etsivän nuorisotyön uusille työntekijöille suunnattu verkkokoulutus toistuu säännönmukaisesti ottaen huomioon kentän työntekijöiden runsaan vaihtuvuuden sekä perehtymisen haasteet itsenäisessä työssä. Työpajoille toteutetaan Työpajatoiminnan ABC -verkkokurssi toistuvasti, jotta työpajoilla tulevat uudet työntekijät saavat mahdollisimman pian perehdytyksen alalle.
- Järjestetään sekä etsivän nuorisotyön että työpajatoiminnan kentälle sopivia teemakoulutuksia vaihtuvista aiheista tarpeen mukaan. Koulutukset järjestetään yhteistyössä eri alojen ammattilaisen kanssa. Koulutuksia toteutetaan eri puolilla Suomea alueellisen kattavuuden vahvistamiseksi.
- Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön alueellisille koordinaattoreille paikallisen koulutus- ja tapahtumasuunnittelun tueksi suunnattua koulutustarjotinta päivitetään säännöllisesti. Tarjotin kokoa ajankohtaista ja monipuolista lyhytkoulutussisältöä yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
- Selvitetään koulutustoiminnan opintopistekelpoisuutta yhteistyössä opinnollistamiseen.
- Kehitetään verkkokoulutusten teknistä toteutusta.
- Tuotetaan koulutusta ja materiaaleja ruotsin kielellä.

Mittarit

- Toteutuneiden alueellisten sekä verkkovälitteisten koulutuspäivien määrä / osallistujien määrä
- Osallistujien antama palaute koulutuksista / mittari asteikolla 0-4, vaatimustaso X
- Verkkokurssien palaute mittari 0-4, vaatimustaso X
- Ruotsin- ja kaksikielisiltä työpajoilta ja etsiviltä saatu palaute ruotsinkielisestä palvelusta

Verkostot

- Etsivän nuorisotyön ja työpajojen alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit
- Aluehallintovirastojen työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä vastaavat virkamiehet
- Ruotsinkielisyydestä vastaava nuorisoalan osaamiskeskus
- Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön ruotsin- ja kaksikieliset toimijat
- Ruotsinkielisen ENT-verkosto ja sen koordinaattori
- Ruotsin- ja kaksikielisten työpajojen ULA-verkosto ja sen koordinaattori
- Muut asiantuntijaorganisaatiot tarpeen mukaan, erityisesti Ehyt ry ja Mieli ry

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä ymmärrys työpajatoiminnasta, valmennuksesta työpajoilla sekä työpajojen toimintaympäristöstä tai hyvä ymmärrys etsivästä nuorisotyöstä, sen menetelmistä ja etsivän nuorisotyön toimintaympäristöstä, kokemus kouluttamisesta sekä lähiopetuksena että verkossa. Kokemusta koulutusten koordinoinnista ja verkkoympäristöistä. Hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu. Matkustusvalmius.

1.4 Vahvistetaan toiminnan laatua, tuodaan esille tuloksia ja vaikutuksia: koulutukset, materiaalit, tutkimukset ja selvitykset

1.4.1 Sovari-mittari työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus- ja laatutyön vahvistaminen

Ylläpidetään, jalkautetaan ja kehitetään työpajojen ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuuden ja laatutyön välineinä käytettyä sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittaria sekä Sosiaalisen Työllistämisen Laadunarviointimallia (STL).

STL-malli on työpajakentälle räätälöity työkalu organisaatioiden itsearviointiin ja laadun kehittämiseen. Sen tavoitteena on tunnistaa organisaation vahvuudet ja parantamisalueet sekä rakentaa pohja konkreettisille kehittämistoimenpiteille. Sovari-mittarin avulla puolestaan saadaan työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä valtakunnallisesti vertailtavaa vaikuttavuustietoa. Sovari kuvaa, miten sosiaalisen vahvistamisen periaatteet toteutuvat paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti ja millaisia sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia näillä palveluilla on. Mittarin tuottamista tuloksista uutisoidaan ja viestitään eri somekanavien välityksellä. Samalla tuodaan näkyväksi etsivän nuorisotyön ja työpajakentän toimijoita.

Konkreetitiset toimenpiteet vuonna 2020

- Tuotetaan Sovari-mittaria käyttäville organisaatioille organisaatiokohtaiset raportit kaksi kertaa vuodessa sekä laaditaan kerran vuodessa alueelliset tulosityhteenvedot ja valtakunnallisia tunnuslukuja esittelevät raportit työpajoille ja etsivään nuorisotyöhön. Lisäksi tuotetaan infograafit keskeisistä tuloksista kerran vuodessa.
- Selvitetään ja valmistellaan Sovari-mittareiden teknisen toteutuksen kehittämistä sekä laaditaan tarvittaessa hankesuunnitelma teknisen toteutuksen uudistamiseksi. Kehitetään Sovari-mittareiden sisältöä palautteen perusteella.
- Markkinoidaan Sovaria työpajoille ja erityisesti etsiville nuorisotyöntekijöille, tavoitteena kasvattaa käyttäjien määrää. Järjestetään Sovari-verkkoklinikka kaksi kertaa ja tuotetaan sähköinen koulutustallenne Sovari-tulosten hyödyntämisestä. Lisäksi voidaan tarpeen mukaan pitää yhteensä kuusi Sovaria esittelevää puheenvuoroa tai koulutusta AVLen järjestämissä alueellisissa tilaisuuksissa tai alueellisissa verkostoissa.
- Tarjotaan kevyttä tukea Sovari-mittaria käyttäville organisaatioille sen käyttöön ja tulosten hyödyntämiseen. Tulosten levittämisen tueksi tuotetaan lisäksi sähköistä markkinointimateriaalia.
- Järjestetään Sovari-tulosten julkistamistilaisuus.
- Jatketaan Vasta-alkajan STL-sovelluksen toteuttamista käytännönläheisenä Webropol-kyselynä. Vasta-alkajan STL-mallin mukaista itsearviointia toteuttaville organisaatioille tarjotaan kevyttä tukea arviointiprosessin läpiviemiseksi.
- Pidetään STL-verkkoklinikka kaksi kertaa ja lisäksi markkinoidaan STL-työkalua sekä siihen liittyvää sähköistä koulutustallennetta.
- Päivitetään STL-malli ja Vasta-alkajan STL -työkalu vastaamaan päivitettyjä EFQM2020- ja CAF2020-malleja yhteistyössä ulkoisen asiantuntijan kanssa.

Konkreetitiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- Tuotetaan Sovari-mittaria käyttäville organisaatioille organisaatiokohtaiset raportit kaksi kertaa vuodessa sekä laaditaan kerran vuodessa alueelliset tulosityhteenvedot ja valtakunnallisia tunnuslukuja esittelevät raportit työpajoille ja etsivään nuorisotyöhön. Lisäksi tuotetaan materiaalia keskeisistä tuloksista.
- Arvioidaan ja kehitetään Sovari-mittarin sisältöjä yhteistyössä tutkijoiden ja muiden arvioinnin ammattilaisten kanssa.
- Tarkastellaan Sovari-mittarin teknistä toteutusta ja tehdään suunnitelma sen kehittämiseksi. Käyttäjämäärien kasvettua nykyinen Webropol-pohjainen toteutus ei enää ole järkevä tai käyttäjäystävällinen. Tavoitteena on kehittää tekninen toteutus, jonka avulla mittarin hallinnointi on toimivampaa, joustavampaa ja taloudellisesti kestävä.
- Levitetään tietoa Sovari-mittarista ja sen käytöstä eri kanavissa. Tuetaan Sovari-mittarin ja sen tuottamien vaikutustulosten käyttöä mm. koulutusten ja materiaalien avulla.
- Kehitetään seinättömään työpajatoimintaan soveltuvaa Sovari-mittaria.
- Päivitetään nykyinen STL-malli vastaamaan julkaistuja EFQM2020- ja CAF2020 -malleja, sekä päivitetään Webropol-pohjainen Vasta-alkajan STL -työkalu. Julkaistaan uusi malli painettuna kirjana ja verkkojulkaisuna, ja levitetään työkalua kentän käyttöön

Mittarit

- Palautekysely Sovari-käyttäjiltä
- Sovari-mittarin käyttäjäorganisaatioiden maantieteellinen kattavuus

Verkostot

- Etsivän nuorisotyön ja työpajojen alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit
- Aluehallintovirastojen työpajatoiminnasta, etsivästä nuorisotyöstä ja nuorisotilastoista vastaavat virkamiehet
- XAMK ja muut tutkimusorganisaatiot
- Muut asiantuntijaorganisaatiot tarpeen mukaan

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä ymmärrys arvioinnista ja laadun kehittämisestä, etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan sisältöjen ja kohderyhmien ymmärrys, tilastollinen osaaminen, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu, matkustusvalmius

1.4.2 Nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palvelujen alueellinen yhdenvertaisuus

Nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palvelujen alueellisen yhdenvertaisuuden tarkastelu.

Nuorten syrjäytyminen vähenee nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön alueellisen yhdenvertaisuuden lisääntyessä. Monialaisen yhteistyön hyvät mallit eri toimintaympäristöissä leviävät ja tasavertaistavat nuorten palveluiden saavutettavuutta eri kuntatyyppit huomioiden. Digitaalisten ja liikkuvien palveluiden mahdollisuudet havaittujen palveluaukkojen täyttämiseksi tarkentuvat. Selvityksen tuottama tieto tukee kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskuksen koulutus- ja kehittämistoimintaa.

VANUPO:n osaamiskeskustoimintaa määrittävissä painopisteissä kohdennetun nuorisotyön yhdeksi ajankohtaiseksi kehittämistarpeeksi on kirjattu nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön palvelujen alueellisen yhdenvertaisuuden tarkastelu. Selvitys tukee lisäksi Nuorisotakuun toimeenpanoa tuottamalla tietoa palvelujen vahvistamistarpeista eri alueilla. Selvitys tukee myös Vanupon tavoitetta varmistaa NEET-nuorten psykososiaalisen ja arjen tuen palveluiden saavuttaminen lähellä asuin- ja toimintaympäristöään kartoittamalla työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön monialaista yhteistyötä ja nuorten kokemuksia palveluiden saavutettavuudesta. Monialaisen yhteistyön muodot erityisesti ammatillisessa koulutuksessa huomioidaan osana selvitystä.

Selvityksen tekeminen nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön alueellisesta yhdenvertaisuudesta. Mallinnetaan monialaisen yhteistyön hyviä toimintamalleja eri puolilla Suomea. Tarkastellaan erityisesti työpajatoiminnan ja Ohjaamojen uusia yhteistyömuotojen mahdollisuuksia ja paikannetaan etsivän nuorisotyön roolia palvelujärjestelmässä Aikalisätoiminta huomioiden. Monialaisten palvelumallien mallintamisessa huomioidaan mielenveyspalvelujen saavutettavuus, kunnan palvelurakenne, monialaisen yhteistyön käytänteet, alueen koulutusmahdollisuudet ja nuorten työttömyysaste. Selvityksessä huomioidaan myös kaksikielisyyden toteutuminen ja tarpeet eri alueilla.

Eryistä huomiota kiinnitetään digitaalisiin ja liikkuviin palveluihin sekä niiden mahdollisuuksiin eri kuntatyypeissä. Eryisen kiinnostavaa on tarkastella, miten kohdennetussa nuorisotyössä on koronaepidemian aikana siirrytty verkkovälitteisiin palveluihin ja miten tätä tietoa mahdollisuuksista, haasteista ja erilaisista malleista voidaan hyödyntää koulutuksissa ja verkkovälitteisten palveluiden kehittämisessä huomioiden erityisesti alueellisuus. Selvityksessä hyödynnetään aikaisempia tutkimustuloksia työpajojen ja Ohjaamojen saavutettavuudesta Suomessa (maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman hankkeen ja Juvenian toteuttama loppujulkaisu ilmestyy 4/2020) sekä etsivän nuorisotyön osaamiskeskuksessa vuosina 2017-2019 tuotettuja tutkimustuloksia työmuodon ulkopuolelle jäävien nuorten määristä alueen, sukupuolen, iän ja lähettävän tahon perusteella.

Tuotettu tieto jalkautetaan kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskuksen kehittämis- ja koulutustoiminnan kautta nuorten työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön alueellisen yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi. Selvityksessä tehdään tiivistä yhteistyötä ”Nuorisotyö kunnassa” -osaamiskeskuksen kanssa.

Selvityksen myötä saadaan tarkentunut kuva eri alueiden erityyppisistä tuen tarpeista, joihin kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskus voi painottaa tukeaan koulutuksen ja kehittämisen keinoin. Palvelujen alueellisesta yhdenvertaisuudesta tehdään avoimesti saatava julkaisu.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Tutkija 100% tekee selvityksen nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön alueellisesta yhdenvertaisuudesta. Selvityksessä hyödynnetään laadullista ja määrällistä aineistoa sekä aikaisempia tutkimuksia. Mallinnetaan monialaisen yhteistyön hyviä toimintamalleja eri puolilla Suomea huomioiden myös kaksikielisyys sekä nopeasti käyttöön otetut verkkovälitteiset palvelut. Tarkastellaan erityisesti työpajatoiminnan ja Ohjaamojen uusia yhteistyömuotojen mahdollisuuksia ja paikannetaan etsivän nuorisotyön roolia palvelujärjestelmässä Aikalisätoiminta huomioiden. Julkaisun kirjoittaminen. (5/2020-4/2021 (1htv))

- Laadullinen ja määrällinen tiedontuotanto, materiaalien tuottaminen ja hyvien käytäntöjen jakaminen koulutuksiin sekä koulutuksien, ohjauksen ja alueellisen koordinaation tueksi (tavoitteet 1.1, 1.3, 1.4). Lisäksi monipuolinen alueellisen yhdenvertaisuuden ja erityispiirteiden tarkastelu tukee sidosryhmäyhteistyön kehittämistä ohjaamojen ja oppilaitosten kanssa (tavoite 2.)
- Tutkija osallistuu asiantuntijajäsenenä myös Sovari-mittarin (erityisesti seinätön työpaja) sekä työpajatoiminnan laatukriteeristön kehittämiseen

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- Tehdään selvitys nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön alueellisesta yhdenvertaisuudesta. Selvityksessä hyödynnetään laadullista ja määrällistä aineistoa sekä aikaisempia tutkimuksia. Mallinnetaan monialaisen yhteistyön hyviä toimintamalleja eri puolilla Suomea huomioiden myös kaksikielisyys sekä nopeasti käyttöön otetut verkkovälitteiset palvelut. Tarkastellaan erityisesti työpajatoiminnan ja Ohjaamojen uusia yhteistyömuotojen mahdollisuuksia ja paikannetaan etsivän nuorisotyön roolia palvelujärjestelmässä Aikalisätoiminta huomioiden. Julkaisun kirjoittaminen.

Mittarit

- Julkaisujen, koulutusmateriaalien ja puheenvuorojen määrä selvityksen tulosten levittämisestä.

Työntekijälle asetetut osaamisvaatimukset

- Kohdennetun nuorisotyön kentän hyvin tunteva tutkija, jolla perehtyneisyyttä erilaisiin tutkimusmenetelmiin ja analyysiin. Soveltuva maisterin tutkinto tai jatkotutkinto

1.5 Kehitetään päihde- ja pelihaittojen ehkäisyn osaamista

Pitkäjänteinen ehkäisevä päihde- ja pelihaittatyö lisää nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Toiminta vaikuttaa myönteisesti yhteiskuntaan kiinnittymiseen sekä syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäisyyn. Kehitetään kohdennetun nuorisotyön toimijoiden päihde- ja pelihaittojen ehkäisyn osaamista. Tuetaan työpajojen päihdeohjelmien kehittämistä ja implementointia. Kehitetään puheeksioton menetelmällistä osaamista eri teemojen osalta niin työpajojen kuin etsivän nuorisotyön kentällä. Tuetaan päihde- ja pelihaittoja vähentävän toimintakulttuurin kehittämistä. Erityisiä painopisteitä ovat huumeet, lääkkeiden väärinkäyttö ja rahapelaaminen. Toimintamalleja ovat alueelliset ja verkossa toteutettavat koulutukset, alueellinen verkostokehittämistoiminta sekä materiaalin tuottaminen ja jakaminen.

Työpajoilla ja etsivässä nuorisotyössä osataan ja uskalletaan ottaa puheeksi päihde- ja pelihaittoihin liittyvät huolet. EHYT ry tiedottaa TPY:tä koulutus- ja yhteiskehittämisen sisällöistään, jotta ne saadaan lisättyä koordinaattorien käyttöön suunnatulle Workshop tarjottimelle.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- EHYT ry tuo osaamistaan työpajatoiminnan kehittämiseen konsultoimalla valmennus- ja muiden työpajoilla toteutettavien suunnitelmien ja haastatteluiden päihde- ja peliteemoja käsitteleviä osuuksia. EHYT on mukana valmistelemissa suositusta, millaisilla kysymyksillä aiheita ja niihin kytkeytyviä teemoja olisi suositeltavaa käsitellä suunnitelmissa ja haastatteluissa.
- EHYT ry on mukana toteuttamassa alueellisia koulutuksia työpajatoimijoille. Koulutuksen otsikko vuonna 2020 on ”Meillä saa puhua kannabiksesta ja muista päihteistä” ja koulutus koostuu kahdesta osiosta. Aamupäivän osuus pitää sisällään alueellista tietoa alle 30-vuotiaiden nuorten päihteiden käytöstä sekä lyhyesti perustietoa lääkkeiden väärinkäytöstä. Iltapäivän ohjelma koostuu KASVI-kannabisinterventiokoulutuksesta.
- EHYT ry tuottaa verkkokoulutuksia, jotka vastaavat etsivän nuorisotyön ja työpajakentän tarpeita. Verkkokoulutukset ovat keskiössä, jotta sisällöt olisivat yhdenvertaisesti eri alueilla toimivien ammattilaisten saavutettavissa. Livelähetyksenä toteutettavien verkkokoulutusten ohella tuotetaan lyhyempiä koulutustallenteita ja kehitetään Open Badge-osaamismerkkijärjestelmän hyödyntämistä verkkokoulutusten ja työn kautta kartutetun osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa. Keskusteluohjelmatyypin (aiemmalla toimintakaudella Vahvistamo Talk Show) verkkokoulutusten sisältöjä toteutetaan kohdennetummin työpajoilla ja etsivässä nuorisotyössä toimiville ammattilaisille. Vuonna 2020 tuotetaan muutama verkkokoulutus ja Open Badge-osaamismerkkijärjestelmää kehitetään.

- EHYT ry tarjoaa työpajojen alueellisille verkostoille päihde- ja pelihaittojen ehkäisyyn kiinnittyviä koulutuksia ja työpajamuotoisia yhteiskehittämismalleja. Koulutuksellisia sisältöinä vuonna 2020 on yksi tai kaksi seuraavista: puheeksiotto, lääkkeiden väärinkäytön eri muodot, huumausaineiden (muiden kuin kannabiksen) käyttö sekä digi- ja rahapeliteemojen käsittely työpajojen kartoituksissa.
- Puheeksiotto muodostaa kolmiportaisen koulutusrakenteen, jonka perustasona on ”työpajojen päihdetoimintasuunnitelman luominen ja jalkauttaminen”, syventävänä tasona ”päihde- ja pelihaittojen puheeksiotto” ja ammattilaistasona ”puheeksioton tukena käytettävät materiaalit”, joka sisältää omat koulutuksensa mm. alkoholin, huumeiden ja pelaamisen puheeksioton tukimateriaaleihin. Vuonna 2020 kokonaisuutta ryhdytään rakentamaan.
- Yhteiskehittämisen työpajoina toteutetaan työpajojen ”päihdetoimintasuunnitelmien päivittäminen” sekä ”materiaalihautomo työpajoille”. jonka tavoitteena on muodostaa kuvaa työpajakentän tarpeista päihde- ja pelihaittojen ehkäisyä tukevalle materiaalille. Etsivän nuorisotyön alueellisissa verkostoissa on myös tavoitteena toteuttaa ”materiaalihautomo”-työpajoja, joiden tavoitteena on muodostaa kuvaa kentän tarpeista päihde- ja pelihaittojen ehkäisyä tukevalle materiaalille. Aktiivisen verkostotoimintaan osallistumisen kautta saadaan myös lisää tietoa kentän muista teemaan liittyvistä tarpeista, jolloin osaamiskeskuskauden aikana tarpeelliseksi havaittuja sisältöjä voidaan kehittää. Vuonna 2020 toteutetaan sekä yhteiskehittämisen työpajoja että materiaalihautomoja ja kerätään tietoa kentän teemaan liittyvistä tarpeista.
- Etsivälle nuorisotyölle EHYT ry tuottaa kentän tarpeita vastaavia koulutussisältöjä liittyen huumausaineiden (muiden kuin kannabiksen) käyttöön, lääkkeiden väärinkäytön eri muotoihin sekä puheeksiottoon kaksiportaisella koulutusrakenteella, jonka perustasona on ”päihde- ja pelihaittojen puheeksiotto” ja syventävänä tasona ”puheeksioton tukena käytettävät välineet”, joka sisältää omat koulutuksensa mm. alkoholin, huumeiden ja pelaamisen puheeksioton tukivälineisiin. ”Puheeksiotto” -koulutuksilla tarjotaan työvälineitä myös Aikalisä-toimintaa toteuttavien etsivien nuorisotyöntekijöiden toiminnan tueksi. Vuonna 2020 toteutetaan koulutuksia muutamista em. teemoista.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- EHYT ry tuo osaamistaan työpajatoiminnan kehittämiseen konsultoimalla valmennus- ja muiden työpajoilla toteutettavien suunnitelmien ja haastatteluiden päihde- ja peliteemoja käsitteleviä osuuksia. EHYT on mukana kehittämässä ja jalkauttamassa suositusta, millaisilla kysymyksillä aiheita ja niihin kytkeytyviä teemoja olisi suositeltavaa käsitellä suunnitelmissa ja haastatteluissa.
- EHYT ry on vuosittain mukana toteuttamassa alueellisia koulutuksia työpajatoimijoille. Koulutuksen otsikko vuonna 2020 on ”Meillä saa puhua kannabiksesta ja muista päihhteistä” ja koulutus koostuu kahdesta osiosta. Aamupäivän osuus pitää sisällään alueellista tietoa alle 30-vuotiaiden nuorten päihteiden käytöstä sekä lyhyesti perustietoa lääkkeiden väärinkäytöstä. Iltapäivän ohjelma koostuu KASVI-kannabisinterventiokoulutuksesta. Vuosien 2021-2023 teemat toteutetaan toimijoilta nousevien tarpeiden mukaan.
- Toimintakauden aikana EHYT ry tuottaa verkkokoulutuksia, jotka vastaavat etsivän nuorisotyön ja työpajakentän tarpeita. Verkkokoulutukset ovat keskiössä, jotta sisällöt olisivat yhdenvertaisesti eri alueilla toimivien ammattilaisten saavutettavissa. Livelähetyksenä toteutettavien verkkokoulutusten ohella tuotetaan lyhyempiä koulutustallenteita ja kehitetään Open Badge-osaamismerkkijärjestelmän hyödyntämistä verkkokoulutusten ja työn kautta kartutetun osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa. Keskusteluohjelmatyyppeistä (aiemmalla toimintakaudella Vahvistamo Talk Show) verkkokoulutusten sisältöjä toteutetaan kohdennetummin työpajoilla ja etsivässä nuorisotyössä toimiville ammattilaisille.
- EHYT ry tarjoaa työpajojen alueellisille verkostoille päihde- ja pelihaittojen ehkäisyyn kiinnittyviä koulutuksia ja työpajamuotoisia yhteiskehittämismalleja. Koulutuksellisia sisältöinä muun muassa puheeksiotto, lääkkeiden väärinkäytön eri muodot, huumausaineiden (muiden kuin kannabiksen) käyttö sekä digi- ja rahapeliteemojen käsittely työpajojen kartoituksissa.
- Puheeksiotto muodostaa kolmiportaisen koulutusrakenteen, jonka perustasona on ”työpajojen päihdetoimintasuunnitelman luominen ja jalkauttaminen”, syventävänä tasona ”päihde- ja pelihaittojen puheeksiotto” ja ammattilaistasona ”puheeksioton tukena käytettävät materiaalit”, joka sisältää omat koulutuksensa mm. alkoholin, huumeiden ja pelaamisen puheeksioton tukimateriaaleihin.

- Yhteiskehittämisen työpajoina toteutetaan työpajojen "päihdetoimistasuunnitelmien päivittäminen" sekä "materiaalihautomo työpajoille". jonka tavoitteena on muodostaa kuvaa työpajakentän tarpeista päihde- ja pelihaittojen ehkäisyä tukevalle materiaalille. Etsivän nuorisotyön alueellisissa verkostoissa on myös tavoitteena toteuttaa "materiaalihautomo"-työpajoja, joiden tavoitteena on muodostaa kuvaa kentän tarpeista päihde- ja pelihaittojen ehkäisyä tukevalle materiaalille. Aktiivisen verkostotoimintaan osallistumisen kautta saadaan myös lisää tietoa kentän muista teemaan liittyvistä tarpeista, jolloin osaamiskeskuskauden aikana tarpeelliseksi havaittuja sisältöjä voidaan kehittää.
- Etsivälle nuorisotyölle EHYT ry tuottaa kentän tarpeita vastaavia koulutussisältöjä liittyen huumausaineiden (muiden kuin kannabiksen) käyttöön, lääkkeiden väärinkäytön eri muotoihin sekä puheeksiottoon kaksipuolisella koulutusrakenteella, jonka perustasona on "päihde- ja pelihaittojen puheeksiotto" ja syventävänä tasona "puheeksioton tukena käytettävät välineet", joka sisältää omat koulutuksensa mm. alkoholin, huumeiden ja pelaamisen puheeksioton tukivälineisiin. "Puheeksiotto" -koulutuksilla tarjotaan työvälineitä myös Aikalisä-toimintaa toteuttavien etsivien nuorisotyöntekijöiden toiminnan tueksi.

Mittarit

- Määrällisesti mitataan toteutuneita toimenpiteitä ja osallistujien määriä.
- Laadullisesti kartoitetaan toimintaan osallistuneiden näkemyksiä toiminnan ja sisältöjen tarpeellisuudesta ja toimivuudesta käytännön työssä.
- Lisäksi selvitetään osallistujien käsityksiä toiminnan merkityksestä heidän oman osaamisensa kehittämisessä.

Verkostot

- Kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskusten yhteistyökumppanit.
- Etsivän työn ja työpajatoiminnan verkostot.
- Aluehallintovirastot ja muut keskeiset yhteiskunnalliset toimijat.
- Muut nuorisualan osaamiskeskukset, Ohjaamot, EHYT ry:n muut keskeiset toiminnot.

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Työntekijöillä tulee olla soveltuva korkeakoulututkinto, teoreettinen osaaminen hyvinvoinnin edistämisestä (ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveyden edistäminen) sekä taito kehittää osaamista, suunnitella toimintaa ja materiaalia tarvetta vastaavaksi. Henkilöiden tulee olla yhteistyökykyisiä, oma-aloitteisia sekä omata hyvät vuorovaikutus ja viestintätaidot. Verkostotoiminnan kehittämisestä hankittu kokemus sekä fasilitointitaidot ovat eduksi tehtävässä.

1.6 Kehitetään mielenhyvinvoinnin osaamista

Nuoren voimavarojen vahvistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja mielenterveyttä edistävien taitojen harjoittelu tukevat arjen hallintaa, sosiaalisia suhteita ja oman paikan löytämistä yhteisössä ja yhteiskunnassa. MIELI ry kartoittaa toimintakauden aikana työpajatoiminnan ja etsivän työn tarpeita mielenterveyden edistämisessä ja tuottaa tarpeiden mukaisesti työvälineitä ja koulutusta mielenterveysosaamisen vahvistamiseen.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Kartoitetaan kentän ajankohtaisia tarpeita konsortion ja aluekoordinaattoreiden kanssa: millaista mielenterveysosaamisen vahvistusta kaivataan erityisesti tässä hetkessä ja missä muodossa, millaisia pidemmän ajan toiveita ja onko mahdollisia alueellisia eroja tarpeissa?
- Tarjotaan tarpeiden pohjalta konkreettisia työvälineitä, materiaaleja ja koulutusta mielenterveyden edistämiseen työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä. Toteutetaan verkossa yhteiskehittämistä ja -jakamista sekä konsultointia mielenterveyden teemoihin liittyen. Hyödynnetään verkkotoimintojen toteuttamisessa etsivien ja työpajatoiminnan verkostoja ja workshop-alustaa.
- Mielenterveysosaamista tukevia erilaisia koulutuksellisia teemoja ovat mm. mielenterveyden edistäminen arjessa, nuoren tukeminen kriisissä, huolen tunnistaminen ja puheeksi ottaminen sekä

tyypillisimmät nuoruuden mielenterveyden ongelmat, mielenterveys ja oma jaksaminen ja työhyvinvointi sekä monikulttuurisuus ja nuoren mielenterveys. Tuotetaan mielenterveyden edistämisen sisältöjä myös verkkoon saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Tuotetaan keskeisimmät verkkosisällöt molemmilla kotimaisilla kielillä.

- Yhteistyössä toimijoiden ja esihenkilöiden kanssa kehitetään koulutussisältöä ja välineitä lisäämään työntekijöiden hyvinvointia ja jaksamista sekä mielenterveyttä tukevaa toimintakulttuuria. Kehittämistyössä huomioidaan kaksikielinen materiaali ja koulutussisältö.
- Yhteistyössä TPY:n kanssa tarkastellaan Aikalisä-toiminnan tarpeita ja vahvistetaan tarpeen mukaan mielenterveyden edistämisen osalta.
- Lähdetään rakentamaan Open Badge –osaamismerkkikonaisuuksia mielenterveyden edistämisen sisältöihin.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- Yhteistyössä toimijoiden ja esimiesten kanssa kehitetään koulutussisältöjä ja välineitä lisäämään työntekijöiden hyvinvointia ja jaksamista sekä mielenterveyttä tukevaa toimintakulttuuria.
- MIELI ry tuottaa konkreettisia työvälineitä, materiaaleja ja koulutusta nuorten mielenterveyden edistämiseen työpajatoiminnassa ja etsivässä nuorisotyössä. Mielenterveysosaamista tukevia erilaisia koulutussisältöjä ovat mm. nuoren mielenterveyden edistäminen, nuoret ja kriisit, huolen puheeksi ottaminen, monikulttuurisuus ja nuoren mielenterveys, sekä mielenterveys ja oma jaksaminen ja työhyvinvointi.
- Kartoitetaan ja kehitetään sisältöjä yhteistyössä kentän kanssa tarjoamalla keskustelualustan verkossa yhteiselle jakamiselle ja konsultoinnille mielenterveyden teemoihin liittyen. Saavutettavuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta edistetään monipuolisilla verkkotoiminnoilla sekä hyödyntäen työpajatoiminnan verkostoja ja workshop-alustaa.
- Koulutetaan ja tehdään kehittämissyhteistyötä Ohjaamojen työntekijöiden ja Aikalisä-toimintaa toteuttavien kanssa.
- Mielenterveyttä edistävillä ja päihde- ja pelihaittoja ehkäisevillä menetelmillä on paljon yhteneväisyyttä. Nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi on keskeistä tehdä yhteistyötä näiden menetelmien kesken. Erityisesti puheeksi ottamisen teemassa sekä nuorten hyvinvointiin liittyvän osaamisen kehittämisessä (Open Badge –osaamismerkkijärjestelmä) synergian hyödyntäminen on perusteltua.

Mittarit

- Määrällisinä mittareina toteutuneet toimenpiteet ja osallistujamäärät.
- Laadullisessa mittauksessa hyödynnetään yhteiskehittämisen tuloksia sekä palautekyselyitä toimintaan osallistuneille: kyselyllä kartoitetaan toiminnan ja sisältöjen tarpeellisuus ja toimivuus arjessa. Lisäksi selvitetään osallistujien käsityksiä toiminnan merkityksestä heidän oman osaamisensa kehittämisessä sekä oman jaksamisen ja työhyvinvoinnin vahvistamisessa.

Verkostot

- Kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskuksen yhteistyökumppanit ja muut nuorisoalan osaamiskeskuksset.
- Etsivän työn ja työpajatoiminnan verkostot.
- Aluehallintovirastot
- Aikalisä –toiminnot, Ohjaamot
- MIELI ry:n muut nuorisoalan toiminnot
- Muut MIELI ry:n keskeiset toiminnot: Itsemurhien ehkäisykeskus, Kriisikeskuksen toiminnot, Sekasin –palvelut

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

Työntekijöillä tulee olla soveltuva korkeakoulututkinto, teoreettista osaamista mielenterveyden edistämisestä sekä taito kehittää osaamista, suunnitella toimintaa ja materiaalia kentän tarvetta vastaavaksi. Henkilöiltä odotetaan yhteistyökykyä, oma-aloitteisuutta sekä hyviä vuorovaikutustaitoja. Yhteisön hyvinvoinnin kehittämisestä hankittu kokemus sekä projektitaidot katsotaan eduksi erityisesti osassa tehtävistä.

Tavoite 2: Vahvistaa nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön yhteistyötä ohjaamojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa

2.1 Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen: Ohjaamot

Kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskustoiminnassa kehittää työpajojen ja etsivän nuorisotyön yhteistyötä Ohjaamojen kanssa. TPY:n toteuttamien kyselyjen mukaan etsivän nuorisotyön, työpajojen ja Ohjaamojen välisessä yhteistyössä on paljon puutteita ja kehitettävää. Kyselyjen perusteella etsivän nuorisotyön ja Ohjaamojen yhteistyön epäkohdat liittyvät etenkin toimijoiden epäselviin rooleihin. Yhteistyötä on tarpeen vahvistaa sekä valtakunnallisella että alueellisella tasolla, ja kehittämistyö tulee kohdentaa yhteisten rajapintojen kirkastamiseen sekä vastuiden ja työnjakojen selkiyttämiseen. Puutteet työpajojen ja Ohjaamojen yhteistyössä ovat näkyneet nuorten vähäisenä ohjautumisena Ohjaamoista työpajoille. Ongelmallisia ovat myös Ohjaamojen ja työpajojen päällekkäiset valmennuspalvelut. Asiakasohjausta tulee vahvistaa sekä nuorten palvelutarpeita ja yhteistyötä palveluiden tuottamisessa kartoittaa yhteisesti. Nuorten työllisyyden ja kouluttautumisen edistäminen edellyttää nykyistä sujuvampia palvelupolkuja ja yhtenäisempiä palveluprosesseja.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Työpajatoimintaan ja erityisesti etsivään nuorisotyöhön liittyvien valtakunnallisten sidosryhmien kartoittaminen ja yhteistyön kehittäminen.
- Työpajojen, etsivän nuorisotyön ja Ohjaamojen välisen yhteistyön vahvistaminen yhteistyössä Ohjaamoja koordinoivien tahojen kanssa.
- Etsivän nuorisotyön ja Ohjaamojen rajapintojen kirkastaminen sekä vastuiden ja työnjakojen selkiyttäminen yhteistyössä alueellisten verkostojen kanssa. Työpajojen ja Ohjaamojen yhteistyön vahvistaminen yhteistyössä alueellisten verkostojen kanssa.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020–2023

- Yhteistyön kehittäminen työpajatoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön liittyvien valtakunnallisten sidosryhmien kanssa, tiedon jakaminen ja mahdollisuuksien mukaan yhteiskehittäminen.
- Työpajojen, etsivän nuorisotyön ja Ohjaamojen välisen yhteistyön kehittäminen yhteistyössä Ohjaamoja koordinoivien tahojen ja alueellisten verkostojen kanssa. Aiempien kyselyjen perusteella kiteytettyjen yhteistyötä edistävien tekijöiden levittäminen ja vakiinnuttaminen.
- Etsivän nuorisotyön ja Ohjaamojen rajapintojen kirkastaminen sekä vastuiden ja työnjakojen selkiyttäminen yhteistyössä alueellisten verkostojen kanssa. Työpajojen ja Ohjaamojen yhteistyön vahvistaminen yhteistyössä alueellisten verkostojen kanssa.

Mittarit

- Sidosryhmätapaamisten määrä
- Osaamiskeskuksilta ja sidosryhmiltä saatu palaute yhteistyöstä

Verkostot

- Ohjaamoverkosto ja niitä koordinoivat tahot
- Kela, STM, TE-hallinto, Kuntaliitto ja muut toimialaan liittyvät tahot ja asiantuntijaorganisaatiot
- Kuusi nuorisoalan osaamiskeskuskokonaisuutta
- Aluehallintovirastojen ja OKM:n työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä vastaavat virkamiehet
- Muut ministeriöt ja niiden virkamiehet
- Työpajojen ja etsivän nuorisotyön alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tuntemus, hyvä kohderyhmien tuntemus, palveluverkoston tuntemus, verkostoissa toimiminen, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu, matkustusvalmius

2.2. Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen: oppilaitokset, opinnollistaminen

Nuorten työpajatoiminnan oppilaitosyhteistyön ja uusien yhteistyömuotojen kehittäminen on ajankohtainen aihe. Työpajojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyön vahvistaminen tukee osaltaan myös oppivelvollisuuden laajentamisen tavoitteita. Työpajoja voidaan hyödyntää jatkossa entistä vahvemmin koulutuksen tukipalveluna ja oppimisympäristönä. Kyse on työpajatoiminnan opinnollistamisesta ja yhteistyöstä koulutuksen järjestäjien kanssa. Osaamiskeskuskausi mahdollistaa pitkäjänteisen valtakunnallisen kehittämisen, jotta yhä useampi työpaja pystyy tunnistamaan oppimisympäristöjään, lisäämään osaamisen tunnistamistaitojaan sekä vahvistamaan yhteistyötään koulutuksen järjestäjien kanssa. Opinnollistaminen tekee näkyväksi osaamista, vahvistaa opiskelumotivaatiota sekä tukee opintoihin kiinnittymistä ja osaamisen tunnistamista oppilaitoksessa.

Osaamisen tunnistamisesta hyötyvät niin nuoret, pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset kuin työmarkkinoille integroitumiseen tukea tarvitsevat maahanmuuttajat.

Valmennusjaksoilla kertyvää osaamista tunnistetaan työpajoilla Opetushallituksen laatimien ammatillisten tutkintojen perusteiden ammattitaitovaatimuksiin peilaten. Ammattitaitoa voidaan parantaa työpajoilla myös sellaisilla osaamiskokonaisuuksilla, joiden osaamistavoitteista ei ole säädetty tutkinnon perusteissa. Näitä mahdollisuuksista ei tunnisteta työpajoilla vielä riittävästi.

Vuosina 2017–2019 toteutettiin *Työpajatoiminnan opinnollistaminen* -hanke, jota jatketaan jalkauttamalla ja juurruttamalla osaamisen tunnistamista ja tunnistamista työpajatoiminnassa kenttää tuntevan asiantuntijaresurssin voimin. Työ kohdentuu työpajoille tarjottavaan koulutukseen ja ohjaukseen sekä koulutuksen järjestäjien kanssa tehtävän yhteistyön syventämiseen ja vahvistamiseen. Näin varmistetaan työpajoilla toteutettavan osaamisen tunnistamisen ja dokumentoinnin sekä työpajojen oppimisympäristöjen tunnistamisen jatkuminen.

Asiantuntijaresurssilla tuetaan alueellisten verkostojen toimintaa, koordinoidaan valtakunnallista Synergia-verkostoa, koulutetaan työpajoja ja annetaan konsultatiivista tukea sekä tuetaan TPY:n kehittämis- ja vaikuttamistyötä. Opinnollistamisen verkostoissa on työpajojen lisäksi mukana koulutuksen järjestäjiä, jotka ovat sitoutuneet allekirjoittamansa alueellisen sopimuksen mukaisesti kehittämään yhteistyötä työpajojen kanssa.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- *Työpajatoiminnan opinnollistaminen* -hankkeessa syntyneiden alueellisten verkostojen elinvoimaisuuden vahvistaminen, jotta voidaan varmistaa yhteistyön jatkuvuus ja pysyvyys. Työpajatoimijoita ja koulutuksen järjestäjiä tuetaan paikallisiin tarpeisiin sopivien käytäntöjen, työkalujen ja palvelujen kehittämisessä.
- Opinnollistamisen hyvien käytäntöjen, yhteistyösopimusten ja tuotteistettujen tukipalvelujen juurtumisen tukeminen. *Työpajatoiminnan opinnollistaminen* -hankkeessa tuotettu, painettuna ja verkossa levitettävä julkaisu *Käsikirja työpajatoiminnan opinnollistajille* toimii hyvänä oppaana oppimisympäristön ja osaamisen tunnistamiseen ja käytössä oleviin työkaluihin.
- Yhteistyön ja vertaiskehittämisen tukeminen opinnollistamistyötä tekevien toimijoiden kesken. Työpajoja oppimisympäristöinä viimeisen kymmenen vuoden aikana kehittäneet hankkeet ovat synnyttäneet paljon toimivia käytäntöjä ja työkaluja. Toimintavuonna panostetaan niiden levittämiseen ja vakiinnuttamiseen.
- Kehitetään opinnollistamiseen ja oppilaitosyhteistyöhön liittyvää ruotsinkielistä sidosryhmäyhteistyötä.
- Oppimisympäristönsä tunnistaneiden työpajojen näkyvyyden parantaminen valtakunnallisesti. Tähän liittyen selvitetään, sopiiko Opetushallituksen ylläpitämä, verkossa toimiva AMOSAA-palvelu työpajojen tunnistettujen oppimisympäristöjen ja valmennuspolkujen kuvaamiseen ja julkaisuun. AMOSAA mahdollistaa työpajan oppimisympäristön tunnistamisen ja osaamista kerryttävien valmennuspolkujen suunnittelun ajantasaisten tutkinnon perusteiden pohjalta. Valmiit raportit ja suunnitelmat julkaistaan <https://eperusteet.opintopolku.fi> -palvelussa, josta ne saa myös pdf-tulosteena.
- Tuetaan uusien työpajojen oppimisympäristöjen tunnistamista mahdollisuuksien mukaan.
- Tuetaan vanhentuneiden tutkinnon perusteiden mukaisesti tehtyjen oppimisympäristöjen tunnistamisraporttien päivittämistä mahdollisuuksien mukaan.

- Jatketaan osaamistodistuksiin liittyvää kehittämistyötä, jotta voidaan päivittää ja juurruttaa eri tarkoituksiin ja eri toimijoille parhaiten soveltuvat järjestelmät ja käytännöt.
- Lisätään työpajojen valmentajien tietoutta mahdollisuuksista tutkinnon osien ja tutkintojen suorittamiseen osana työpajatoimintaa.
- Koordinoidaan osaamisen tunnistamisen sekä työpajojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyön vahvistamiseen keskittyvää valtakunnallista Synergia-verkostoa. Verkosto kokoontuu vuoden aikana neljä kertaa.
- Tuotetaan sisältöä syksyllä 2020 pidettävään Synergiaseminaariin.
- Asiantuntija koordinoi Koulutuskeskus Salpauksen kanssa toteutettavaa koulutusohjelmaa.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020–2023

- Työpajojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyön kehittäminen tiiviissä yhteistyössä Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön, Kuntaliiton ja muiden sidosryhmien kanssa. Kehittämistyö liittyy osittain myös hallituksen valmistelevaan oppivelvollisuuden laajentamiseen sekä työpajojen ja etsivän nuorisotyön rooleihin laajennuksen toteutuksessa.
- Valtakunnallisen Synergia-verkoston sekä työpajatoimijoiden alueellisten opinnollistamiseen ja oppilaitosyhteistyöhön liittyvien teemaverkostojen valtakunnallinen koordinaatio. Työpajatoimijoita ja koulutuksen järjestäjiä tuetaan paikallisiin tarpeisiin sopivien käytäntöjen, palvelujen ja työkalujen kehittämisessä. Päämääränä on, että työpajat voivat olla tärkeä osa yksilöllisiä työllistymis- ja koulutuspolkuja.
- Opinnollistamisen hyvien käytäntöjen, yhteistyösopimusten ja tuotteistettujen tukipalvelujen juurtumisen tukeminen. *Työpajatoiminnan opinnollistaminen* -hankkeessa tuotettu, painettuna ja verkossa levitettävä julkaisu *Käsikirja työpajatoiminnan opinnollistajille* toimii hyvänä oppaana oppimisympäristöjen ja osaamisen tunnistamiseen ja käytössä olevien työkalujen hyödyntämiseen.
- Yhteistyön ja vertaiskehittämisen tukeminen opinnollistamistyötä tekevien toimijoiden kesken.
- Oppimisympäristönsä tunnistaneiden työpajojen näkyvyyden parantaminen valtakunnallisesti. Selvitetään mahdollisuutta käyttää Opetushallituksen ylläpitämää, verkossa toimivaa AMOSAA-palvelua työpajojen tunnistettujen oppimisympäristöjen ja valmennuspolkujen kuvaamisessa ja julkaisussa. AMOSAA mahdollistaa työpajan oppimisympäristön tunnistamisen ja osaamista kerryttävien valmennuspolkujen suunnittelun ajantasaisten tutkinnon perusteiden pohjalta. Valmiit raportit ja suunnitelmat julkaistaan <https://eperusteet.opintopolku.fi> -palvelussa, josta ne saa myös pdf-tulosteena. Tuetaan järjestelmän käyttöönottoa työpajoilla toimien tiiviissä yhteistyössä Opetushallituksen ja koulutuksen järjestäjien kanssa.
- Tuetaan oppimisympäristöjen tunnistamiseen ja opinnollistamiseen liittyvää työtä työpajoilla mahdollisuuksien mukaan.
- Tuetaan uusien oppimisympäristöjen tunnistamista ja vanhentuneiden tutkintojen perusteiden mukaan tehtyjen oppimisympäristöraporttien päivittämistä mahdollisuuksien mukaan sekä jatketaan osaamistodistuksiin liittyvää kehittämistyötä.
- Järjestetään vuosittain osaamisen tunnistamisesta, opinnollistamisesta ja oppilaitosyhteistyöstä kiinnostuneille suunnattu Synergia-seminaari. Osaamiskeskus tuottaa sisältöä tapahtumaan.
- Työpajojen ja etsivän nuorisotyön ammattilaisille räätälöityjen koulutusten kehittäminen yhteistyössä koulutuskeskus Salpauksen ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa.

Mittarit

- Palaute verkostotapaamisista (x asteikolla 1-4)
- Opinnollistamisessa tuettujen työpajojen määrä ja verkostotapaamisten määrä
- Palaute toteutetuista koulutuksista (x asteikolla 1-4)

Verkostot

- Valtakunnallinen Synergia-verkosto
- Alueelliset verkostot
- Työpajojen ja etsivän nuorisotyön alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit
- Koulutuksen järjestäjät
- Osaamisen tunnistamiseen liittyvät hankkeet
- Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö

- Aluehallintovirastojen ja OKM:n työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä vastaavat virkamiehet
- Muut nuorisoalan osaamiskeskukset erityisesti osaamisen tunnistamisen teemassa.
- Muut asiantuntijaorganisaatiot tarpeen mukaan

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä työpajatoiminnan ja niiden toimintaympäristöjen tuntemus, hyvä ymmärrys osaamisen ja oppimisympäristöjen tunnistamisesta työpajoilla sekä opinnollistamisen työkaluista, Suomalaisen koulutusjärjestelmän ja tutkintorakenteen hyvä tuntemus, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu, matkustusvalmius, ruotsinkieli katsotaan eduksi

2.3 Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen muut tahot

Valtakunnallisella työpajajhdistyksellä on laajat sidosryhmäverkotot, mutta yhteistyötä tulee kehittää erityisesti etsivän nuorisotyön osalta. Valtakunnallisista nuorisoalan osaamiskeskuksista muodostuu lisäksi uusi yhteistyöverkosto, jossa TYPY on vahvasti mukana.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Yhteistyön vahvistaminen Kelan kanssa, etuus- ja asiakkuuspalvelut ja nuorten ammatillisen kuntoutuksen osalta. NUOTTI-valmennusta koskevien kokemusten kerääminen etsivästä nuorisotyöstä ja työpajakentältä.
- Yhteistyön vahvistaminen STM:n, sosiaalityön ja lastensuojelun kanssa erityisesti työpajojen starttivalmennuksen osalta ja etsivän nuorisotyön ja sosiaaliohjauksen rajapintojen selkiyttämiseksi. Yhteistyön nykytilanteen kartoittaminen kyselyllä.
- Yhteistyön vahvistaminen TE-hallinnon kanssa.
- Toimivien yhteistyörakenteiden ja tiedon jakamisen käytäntöjen muodostaminen kaikkien osaamiskeskuskokonaisuuksien kanssa.
- Yhteistyö muiden osaamiskeskuskokonaisuuksien kanssa ja tiedon kulun sekä yhteistyön varmistaminen.
- Yhteiskehittäminen ja tapaamiset kohdennetun nuorisotyön painopistealueen sisällä.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- Yhteistyön vahvistaminen Kelan kanssa, etuus- ja asiakkuuspalvelut ja nuorten ammatillisen kuntoutuksen osalta. NUOTTI-valmennusta koskevien kokemusten kerääminen etsivästä nuorisotyöstä ja työpajakentältä.
- Yhteistyön vahvistaminen STM:n, sosiaalityön ja lastensuojelun kanssa erityisesti työpajojen starttivalmennuksen osalta ja etsivän nuorisotyön ja sosiaaliohjauksen rajapintojen selkiyttämiseksi. Yhteistyön nykytilanteen kartoittaminen kyselyllä.
- Yhteistyön vahvistaminen TE-hallinnon kanssa.
- Toimivien yhteistyörakenteiden ja tiedon jakamisen käytäntöjen muodostaminen kaikkien osaamiskeskuskokonaisuuksien kanssa.
- Yhteistyö muiden osaamiskeskuskokonaisuuksien kanssa ja tiedon kulun sekä yhteistyön varmistaminen.
- Yhteiskehittäminen ja tapaamiset kohdennetun nuorisotyön painopistealueen sisällä.

Mittarit

- Sidosryhmätapaamisten määrä
- Osaamiskeskuksilta ja sidosryhmiltä saatu palaute yhteistyöstä

Verkotot

- Kela, STM, TE-hallinto, Kuntaliitto ja muut toimialaan liittyvät tahot ja asiantuntijaorganisaatiot
- Kuusi nuorisoalan osaamiskeskuskokonaisuutta
- Aluehallintovirastojen ja OKM:n työpajatoiminnasta ja etsivästä nuorisotyöstä vastaavat virkamiehet
- Muut ministeriöt ja niiden virkamiehet

- Työpajojen ja etsivän nuorisotyön alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tuntemus, hyvä kohderyhmien tuntemus, palveluverkoston tuntemus, verkostoissa toimiminen, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu

Tavoite 3: Vahvistaa Aikalisä-toiminnan koordinaatiota ja osaamista

1.3 Perehdyttäminen aikalisätoimintaan ja koulutukset

Etsivän nuorisotyön osalta on tarkoituksenmukaista kehittää ja juurruttaa Aikalisä-toimintaa. Etsivän nuorisotyön kentällä on tarvetta erityisesti Aikalisään liittyvälle perehdytykselle, materiaalien päivitykselle ja viestinnälle. Aikalisä-toimintaa kehitetään yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä OKM:n nimeämän yhteistyöryhmän kanssa. Koordinoidaan alueilla pidettäviä Aikalisä-perehdytyksiä valtakunnallisesti yhteistyössä ENT-koordinaattoreiden kanssa ja pidetään tarvittaessa Aikalisä-toiminnan perehdytyksiä. Järjestetään tarvittaessa Aikalisä-toiminnan ohjaajien kouluttajakoulutus. Aikalisä-toiminnan perehdytys materiaali päivitetään vuosittain uusilla tilastotiedoilla sekä tarkastetaan kaikilta osin vastaamaan ajan kuvaa.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Järjestetään keväällä 2021 Aikalisä-toiminnan ohjaajien kouluttajakoulutus.
- Koordinoidaan alueilla pidettäviä perehdytyksiä valtakunnallisesti yhteistyössä ENT-koordinaattoreiden kanssa ja pidetään tarvittaessa valtakunnallisia Aikalisä-toiminnan perehdytyksiä. Aikalisä-perehdytysten kehittämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä alueellisten ENT-koordinaattoreiden, aluehallintovirastojen ja Aikalisä-toiminnan yhteistyöryhmän jäsenten kanssa.
- Vahvistetaan Aikalisä-toiminnan viestintää sekä tuotetaan tarvittaessa materiaalia. Viime vuonna julkaistut materiaalit juurrutetaan kaikkien toimijoiden käyttöön.
- Vahvistetaan yhteistyötä Siviilipalveluskeskuksen ja Puolustusvoimien kanssa.
- Osallistutaan aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämään Aikalisä-toiminnan yhteistyöryhmään.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- Järjestetään tarvittaessa Aikalisä-toiminnan ohjaajien kouluttajakoulutusta.
- Koordinoidaan alueilla pidettäviä perehdytyksiä yhteistyössä ENT-koordinaattoreiden kanssa ja pidetään tarvittaessa valtakunnallisesti Aikalisä-toiminnan perehdytyksiä.
- Kehitetään vuosittainen ajankohtaiskatsaus Aikalisä-toiminnasta toimijoille ennen kutsuntoja
- Tehdään Aikalisä-toimintaan liittyvää sidosryhmäyhteistyötä varsinkin puolustusvoimien ja siviilipalveluskeskuksen kanssa, sekä osallistutaan aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämään Aikalisä-toiminnan yhteistyöryhmään.
- Selvitetään Aikalisä-toiminnan vaikuttavuutta palveluksen keskeyttäneiden tukitoimena.
- Luodaan uusia yhteistyömalleja puolustusvoimien ja siviilipalveluskeskuksen kanssa.
- Järjestetään säännöllisesti keskustelutilaisuuksia kentän ja tärkeimpien sidosryhmien kanssa.

Mittarit

- Koulutuspalaute Aikalisä-kouluttajakoulutuksista (x asteikolla 1-4)
- Aikalisä-kouluttajaverkoston maantieteellinen kattavuus

Verkostot

- Etsivän nuorisotyön alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit
- OKM:n Aikalisä-toiminnasta vastaavat virkamiehet ja yhteistyöryhmä
- Puolustusvoimat
- Siviilipalveluskeskus
- Muut asiantuntijaorganisaatiot tarpeen mukaan

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä Aikalisä-toiminnan ja etsivän nuorisotyön tuntemus sekä kokemusta kouluttajien kouluttamista, verkostoissa toimiminen, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu, matkustusvalmius

3.2 Materiaalien päivitys ja viestintä

Aikalisä-toiminnan materiaalien päivitykselle on tarvetta ja viestintää tulee kehittää. Aikalisä-toimintaa kehitetään yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä OKM:n nimeämän yhteistyöryhmän kanssa. Aikalisä-toiminnan perehdytys materiaali päivitetään vuosittain uusilla tilastotiedoilla sekä tarkastetaan kaikilta osin vastaamaan ajan kuvaa.

Konkreettiset toimenpiteet vuonna 2020

- Vahvistetaan Aikalisä-toiminnan viestintää sekä tuotetaan tarvittaessa materiaalia. Viime vuonna julkaistut materiaalit juurrutetaan kaikkien toimijoiden käyttöön.

Konkreettiset toimenpiteet koko kaudelle 2020-2023

- Vahvistetaan Aikalisä -toiminnan viestintää sekä tuotetaan kenttää hyödyntävää materiaalia.
- Toteutetaan Aikalisä-video kutsuntojen oppitunnin yhteyteen.
- Aikalisätoiminta.fi sivuston kehittäminen yhteistyössä aluehallintoviraston kanssa

Mittarit

- Palaute materiaaleista (x asteikolla 1-4)

Verkostot

- Etsivän nuorisotyön alueelliset verkostot ja niiden koordinaattorit
- OKM:n Aikalisä-toiminnasta vastaavat virkamiehet ja yhteistyöryhmä
- Puolustusvoimat
- Siviilipalveluskeskus
- Muut asiantuntijaorganisaatiot tarpeen mukaan

Työntekijöille asetetut osaamisvaatimukset

- Soveltuva koulutus, hyvä Aikalisä-toiminnan ja etsivän nuorisotyön tuntemus sekä kokemusta kouluttajien kouluttamista, verkostoissa toimiminen, hyvä suullinen ja kirjallinen ilmaisu, matkustusvalmius

